

Optag 2021: Antal uddannelsespladser på de videregående uddannelser

Balance Danmark 2021

Viden. Analyse. Udvikling.

Degnemosen 1
8740 Brædstrup
www.balance-danmark.dk

Titel: Optag 2021: Antal uddannelsespladser på de videregående uddannelser

Kontakt:

Martin Ø. Carstensen, Chef for Politik og Kommunikation.
Tlf.: 23 71 00 43
E-mail: mac@balance-danmark.dk

Udgiver: Balance Danmark, 2021

Forfatter: Martin Ø. Carstensen

Forsidefoto: Danfoss

Balance Danmark er en partipolitisk uafhængig organisation, der kæmper for et Danmark i geografisk balance.

Indhold

1. Sammenfatning	4
2. Kommentar	5
3. Geografisk fordeling af optag på videregående uddannelser i 2021	7
3.1. Kommuner	8
3.2. De fire store byområder og resten af Danmark	10
3.3. Landsdele.....	12
3.4. Kommunetyper.....	13
4. Udviklingen i optagne studerende på videregående uddannelser	15
4.1. Udviklingen fra 2020 til 2021.....	15
4.2. Udviklingen fra 2009 til 2021.....	16
Bilag	19

1. Sammenfatning

- Der blev i 2021 optaget 67.425 studerende på en videregående uddannelse i Danmark fordelt på 41 af landets 98 kommuner.
- 81 pct. af uddannelsespladserne med optag i 2021 er placeret i hovedstadsområdet¹, Aarhus, Odense og Aalborg. Det er samme procentvise fordeling som i 2018, 2019 og 2020.
- De syv kommuner med flest uddannelsespladser, København, Aarhus, Odense, Aalborg, Frederiksberg, Roskilde og Lyngby-Taarbæk, er også de kommuner, der har flest uddannelsespladser pr. 1000 indbyggere.
- Landsdelen Byen København har klart flest optagne studerende i 2021 ift. indbyggertal med 26 pr. 1.000 indbyggere. Til sammenligning har landsdelene Sydjylland, Københavns Omegn, Vestjylland, Vest- og Sydsjælland, Nordsjælland og Bornholm mellem 6 og 2 uddannelsespladser pr. 1000 indbyggere.
- Fordelingen af uddannelsespladser med optag i 2021 på de enkelte uddannelsesinstitutioner lyder således i de fire store byområders favør: Universiteter - 96 pct., erhvervsakademier - 71 pct., professionshøjskoler - 67 pct. og øvrige uddannelser - 70 pct.
- I 2021 blev der optaget 21.141 flere studerende på en videregående uddannelse sammenlignet med 2009. Antallet af optagne studerende er steget med hele 17.443 i de fire store byområder fra 2009 til 2021, mens resten af Danmark kun har oplevet en stigning i antal optagne studerende på 3.698 i perioden.

¹ Hovedstadsområdet er betegnelsen for de 34 hovedstadskommuner, dvs. alle kommuner i Region Hovedstaden (foruden Bornholm) samt Roskilde, Lejre, Greve, Solrød, Køge og Stevns.

2. Kommentar

Et bredt flertal i Folketinget indgik i slutningen af juni 2021 en uddannelsesaftale, som vil sikre tusindvis af nye uddannelsespladser uden for de store byer. I aftalen, som er indgået mellem regeringen, Venstre, Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten, Det Konservative Folkeparti, Nye Borgerlige, Alternativet og Kristendemokraterne, fremgår det bl.a., at der i første omgang skal etableres 23 nye uddannelsesudbud uden for de fire store byer. Samtidig er det målsætningen, at de store byer reducerer optaget med 5-10 % frem mod 2030. Uddannelsesinstitutionerne skal inden foråret 2022 udarbejde en samlet sektorplan for, hvor uddannelserne i stedet skal placeres uden for de fire store byer.

I aftalen fremgår det bl.a. også, at der skal indføres et nyt regionalt taxameter, så taxametertaksten for udbud uden for de største byer bliver hævet med 5 % i 2023 stigende til 7 % fra 2027 og frem. Samtidig er partierne enige om at fordoble grundtilskuddet til decentrale uddannelsesudbud til 4 mio. kr. om året samt 2 mio. kr. til uddannelsesfilialer.

Balance Danmark har siden 2016 årligt udgivet en opgørelse over den geografiske fordeling af optagne studerende på de videregående uddannelser. I hele perioden har der udadtil fra politisk side været stor opbakning til ønsket om langt flere decentrale uddannelser. Men som denne analyse også dokumenterer, er udviklingen de sidste 5-10 år gået den stik modsatte vej. Centraliseringen på uddannelsesområdet har været massiv, og det er unægtelig en helt skæv fordeling, når hele 81 pct. af uddannelsespladserne med optag i 2021 er placeret i de fire store byområder, som vi bl.a. dokumenterer i denne analyse.

Balance Danmark har sammen med organisationens medlemmer kæmpet hårdt for at få flere uddannelser placeret uden for de fire store byområder for at sikre den rette arbejdskraft i hele landet. I den uddannelsesaftale, som et bredt flertal indgik før sommerferien, er der en lang række elementer, som Balance Danmark gennem årene har peget på. Derfor roste vi også aftalen og kaldte den bl.a. for "et opgør med årtiers centralisering på uddannelsesområdet."²

Det afgørende er nu, at uddannelsesinstitutionerne sørger for at få flyttet og etableret de uddannelser, som partierne i aftalen lægger op til. At målsætningen føres ud i livet, så vi får de rigtige uddannelser placeret decentralt. Uddannelser, som både de studerende og erhvervslivet efterspørger.

Balance Danmark udgav i februar 2021 en række anbefalinger til, hvordan vi sikrer flere decentrale uddannelser.³ Heri fremgår det bl.a., at det er helt afgørende, at vi får et øget samspil mellem uddannelsesinstitutioner, kommuner, regioner og virksomheder, så vi får endnu flere attraktive og bæredygtige uddannelser i hele Danmark. Det vil både styrke det regionale uddannelsesniveau og arbejdsmarked.

² <http://balance-danmark.dk/uddannelsesaftale-et-opgoer-med-aartiers-centralisering/>

³ <http://balance-danmark.dk/wp-content/uploads/2021/02/Flere-uddannelser-til-hele-Danmark.-Balance-Danmark-1.pdf>

Balance Danmark kommer til at holde et skarpt øje med, om de tusindvis af uddannelsespladser, som et bredt flertal i Folketinget har aftalt, skal placeres uden for de fire store byer, også bliver en realitet de kommende år.

Behovet for flere decentrale uddannelser er nemlig enormt. Centraliseringen af uddannelserne i Danmark betyder, at vi først og fremmest uddanner til arbejdsmarkedet i og omkring de fire store byområder. Det er til skade for dansk økonomi, da størstedelen af Danmarks eksportvirksomheder, som mangler højtuddannet arbejdskraft, er placeret uden for de fire store byområder. Og det skader mulighederne for lokal bosætning og udvikling, hvis ikke man kan tiltrække de nødvendige lærere, sygeplejersker, læger, pædagoger etc. til et område. Funktioner, der er helt afgørende for, at et samfund – om det er stort eller småt – kan fungere.

3. Geografisk fordeling af optag på videregående uddannelser i 2021

På baggrund af tal fra Den Koordinerede Tilmelding (KOT) har Balance Danmark udarbejdet en opgørelse over den geografiske fordeling af uddannelsespladser på de videregående uddannelser med optag i 2021. De videregående uddannelser består af universitets-, professions- og erhvervsakademiuddannelser samt enkelte øvrige uddannelser⁴, herunder kunstneriske og maritime uddannelsesinstitutioner.

Balance Danmark har hvert år siden 2016 lavet en analyse af den geografiske fordeling af uddannelsespladser på de videregående uddannelser. Analyserne kan findes på balance-danmark.dk.

Foto: VIA University College

⁴ Uddannelser kategoriseret som 'øvrige' er: Det Kongelige Danske Kunstakademiske Skoler for Arkitektur, Design og Konservering, Arkitektskolen Aarhus, Danmarks Medie- og Journalisthøjskole, Maskinmesterskolen København, Aarhus Maskinmesterskole, MARTEC, Fredericia Maskinmesterskole, Designskolen Kolding, Den Frie Lærerskole, Svendborg International Maritime Academy og SIMAC.

3.1. Kommuner

Der blev i 2021 optaget i alt 67.425 studerende på en videregående uddannelse i Danmark fordelt på 41 af landets 98 kommuner. I tabel 1 nedenfor kan du se en samlet oversigt over, hvordan uddannelsespladserne er fordelt på de enkelte kommuner. Med 16.304 uddannelsespladser har Københavns Kommune det klart største optag efterfulgt af Aarhus Kommune med 12.685.

Tabel 1: Antal studerende optaget på en videregående uddannelse 2021 fordelt på kommuner

Kommune	Optag 2021	Kommune	Optag 2021
København	16.304	Aabenraa	406
Aarhus	12.685	Sønderborg	391
Odense	6.962	Haderslev	348
Aalborg	6.647	Hjørring	337
Frederiksberg	4.589	Guldborgsund	296
Roskilde	3.173	Køge	295
Lyngby-Taarbæk	2.445	Vordingborg	220
Esbjerg	1.432	Norrdjurs	134
Horsens	1.161	Fredensborg	131
Slagelse	1.066	Mariagerfjord	126
Hillerød	976	Kalundborg	122
Kolding	972	Thisted	114
Næstved	888	Frederikshavn	107
Herning	811	Ikast-Brande	92
Vejle	740	Holbæk	72
Randers	635	Bornholm	68
Holstebro	612	Fredericia	65
Viborg	530	Skive	65
Ballerup	484	Lemvig	60
Silkeborg	442	Hedensted	9
Svendborg	413	I alt	67.425

Kilde: Egne beregninger foretaget på baggrund af tal fra Den Koordinerede Tilmelding, Hovedtal 2021, Uddannelses- og Forskningsministeriet.

Selvom København, Aarhus, Odense og Aalborg er tætbefolkede kommuner, ligger disse storbykommuner også i toppen af tabel 2, der viser antal uddannelsespladser pr. 1000 indbyggere.

Tabel 2: Antal optagne studerende i 2021 på de videregående uddannelser pr. 1000 indbyggere fordelt på kommuner

Kommune	Optag pr. 1000 indbyggere	Kommune	Optag pr. 1000 indbyggere
Frederiksberg	45	Viborg	5
Lyngby-Taarbæk	43	Sønderborg	5
Aarhus	36	Hjørring	5
Roskilde	36	Guldborgsund	5
Odense	34	Vordingborg	5
Aalborg	30	Køge	5
København	26	Silkeborg	5
Hillerød	19	Norddjurs	4
Slagelse	13	Fredensborg	3
Horsens	12	Lemvig	3
Esbjerg	12	Mariagerfjord	3
Næstved	11	Thisted	3
Kolding	10	Kalundborg	3
Holstebro	10	Ikast-Brande	2
Ballerup	10	Frederikshavn	2
Herning	9	Bornholm	2
Svendborg	7	Skive	1
Aabenraa	7	Fredericia	1
Randers	6	Holbæk	1
Haderslev	6	Hedensted	0,2
Vejle	6		

Kilde: Egne beregninger foretaget på baggrund af tal fra Den Koordinerede Tilmelding, Hovedtal 2021, Uddannelses- og Forskningsministeriet samt Danmarks Statistiks Statistikbank.

Set i forhold til indbyggertal finder vi i toppen – foruden de fire storbykommuner – Frederiksberg, Lyngby-Taarbæk og Roskilde, som alle ligger i hovedstadsområdet⁵. Samtidig fremgår det af tabel 2, at hele 29 kommuner kun har 10 uddannelsespladser eller derunder pr. 1.000 indbyggere. Dertil kommer naturligvis de 57 kommuner, der slet ikke kan tilbyde en videregående uddannelse.

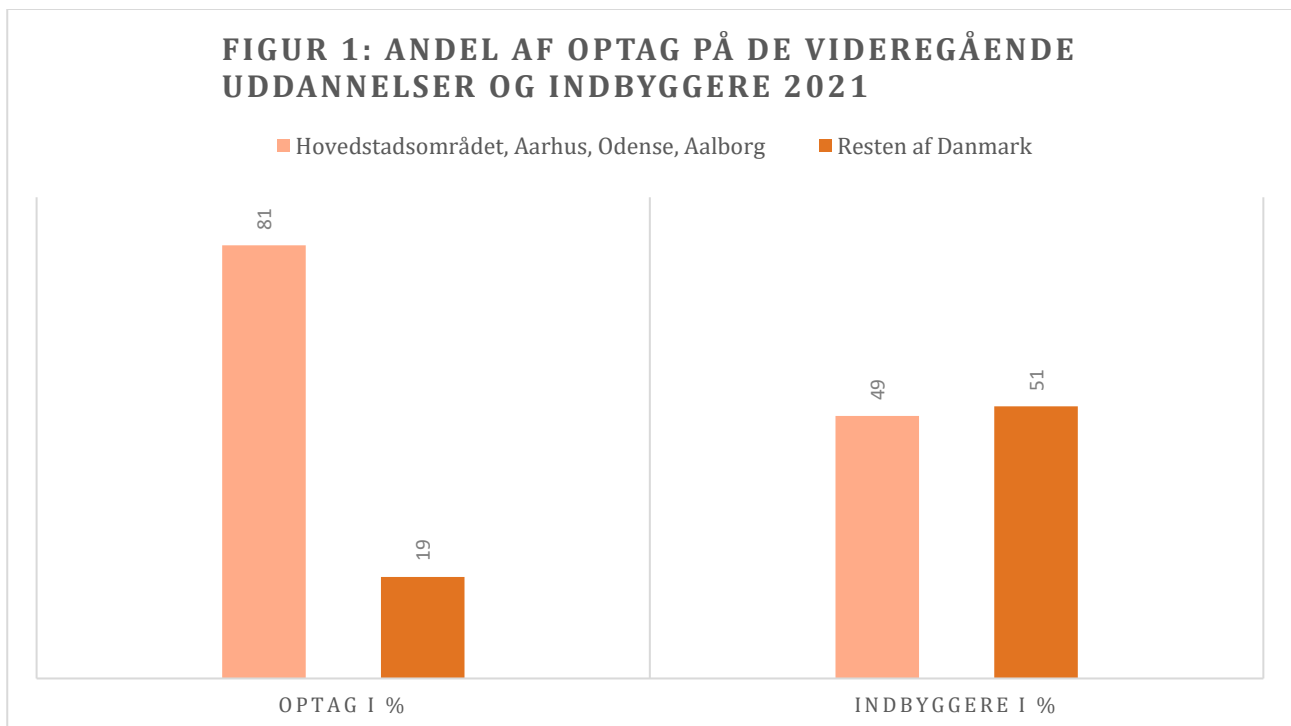
Der er altså en geografisk skæv fordeling af optaget på videregående uddannelser i 2021 til fordel for områderne omkring de fire største byer, som ikke alene kan forklares af forskelle i indbyggertal.

⁵Hovedstadsområdet er betegnelsen for de 34 hovedstadskommuner, dvs. alle kommuner i Region Hovedstaden (foruden Bornholm) samt Roskilde, Lejre, Greve, Solrød, Køge og Stevn.

3.2. De fire store byområder og resten af Danmark

I dette afsnit dykker vi ned i forskellen mellem de fire store byområder, hovedstadsområdet, Aarhus, Odense og Aalborg, på den ene side og resten af Danmark på den anden.

Figur 1 nedenfor viser andelen af uddannelsespladser på de videregående uddannelser samt indbyggere i 2021 fordelt mellem disse to geografiske områder af landet.

Kilde: Egne beregninger foretaget på baggrund af tal fra Den Koordinerede Tilmelding, Hovedtal 2021, Uddannelses- og Forskningsministeriet samt Danmarks Statistiks Statistikbank.

Som figuren viser, ligger hele 81 pct. af alle uddannelsespladser på de videregående uddannelser med optag i 2021 i de fire store byområder, hvor 49 pct. af landets indbyggere bor. I resten af landet, hvor 51 pct. af indbyggerne bor, er blot 19 pct. af pladserne på videregående uddannelser med optag i 2021 placeret. I afsnit 3 ser vi på, hvordan denne fordeling har udviklet sig siden 2009.

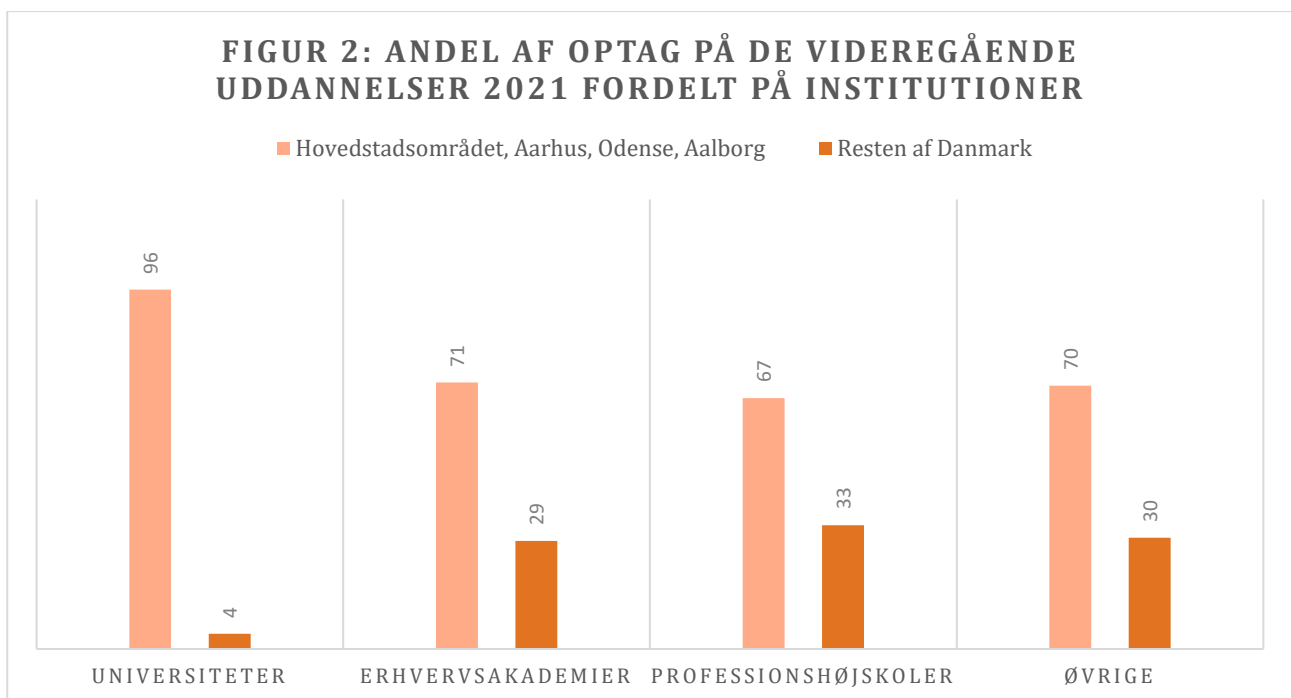
De absolutte tal for optag i 2021 er vist i tabel 3, hvor pladserne også er inddelt efter de forskellige uddannelsesinstitutioner. I bilag 1 er denne opgørelse vist for hver enkelt kommune.

Tabel 3: Optag 2021 fordelt på uddannelsesinstitutioner

Område	Universiteter	Erhvervsakademier	Professionshøjskoler	Øvrige	I alt
Hovedstadsområdet, Aarhus, Odense, Aalborg	30.534	7.196	15.772	1.344	54.846
Resten af Danmark	1.307	2.922	7.782	568	12.579

Kilde: Egne beregninger foretaget på baggrund af tal fra Den Koordinerede Tilmelding, Hovedtal 2021, Uddannelses- og Forskningsministeriet.

Tabellen viser, at det især er antallet af optagne studerende på universiteterne, der er centreret omkring de fire største byområder. Professionshøjskolerne har den mindst ulige fordeling med 67 pct. af alle optagne studerende på en videregående uddannelse i 2021 i de fire store byområder. Der er imidlertid en skæv geografisk fordeling af pladser inden for alle uddannelsesinstitutioner – illustreret i figur 2 nedenfor.

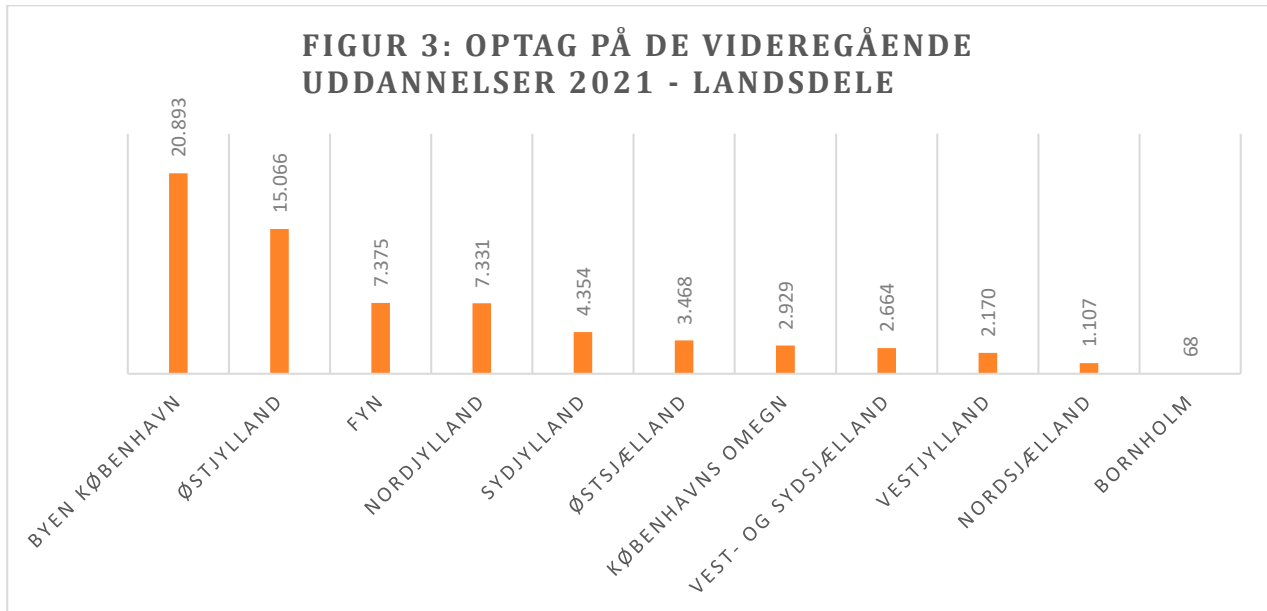

Kilde: Egne beregninger foretaget på baggrund af tal fra Den Koordinerede Tilmelding, Hovedtal 2021, Uddannelses- og Forskningsministeriet.

Hvad angår optaget på landets universiteter i 2021, er det med 96 pct. stort set alle pladser, der er placeret i områderne for de fire største byer. Men også hvad angår optaget på erhvervsakademier, professionshøjskoler og øvrige uddannelser ligger hovedstadsområdet, Aarhus, Odense og Aalborg betydeligt højere end resten af Danmark med mellem 71 og 76 pct. af optaget i 2021. Centreringen af pladser på videregående uddannelser omkring de fire største byer gælder altså ikke kun for universiteterne – om end fordelingen her er påfaldende skæv – men viser sig som en generel tendens på tværs af uddannelsesinstitutioner.

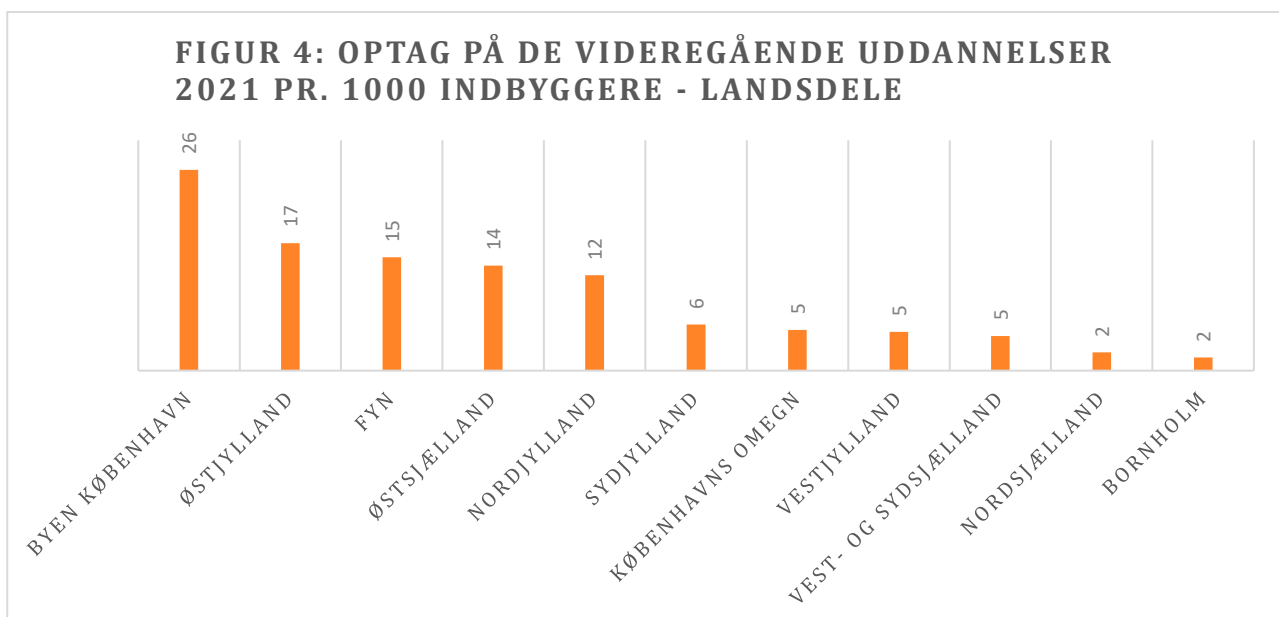
3.3. Landsdele

I dette afsnit ser vi på fordelingen af optag på de videregående uddannelser i 2021 mellem landsdelene. Figur 3 nedenfor viser det absolutte optag i de enkelte landsdele.

Kilde: Egne beregninger foretaget på baggrund af tal fra Den Koordinerede Tilmelding, Hovedtal 2021, Uddannelses- og Forskningsministeriet.

Byen København har det klart største optag i 2021 på de videregående uddannelser med knap 21.000 pladser, mens Østjylland har næstflest med ca. 15.000. I figur 4 er fordelingen af optagne studerende mellem landsdelene vist pr. 1.000 indbyggere.

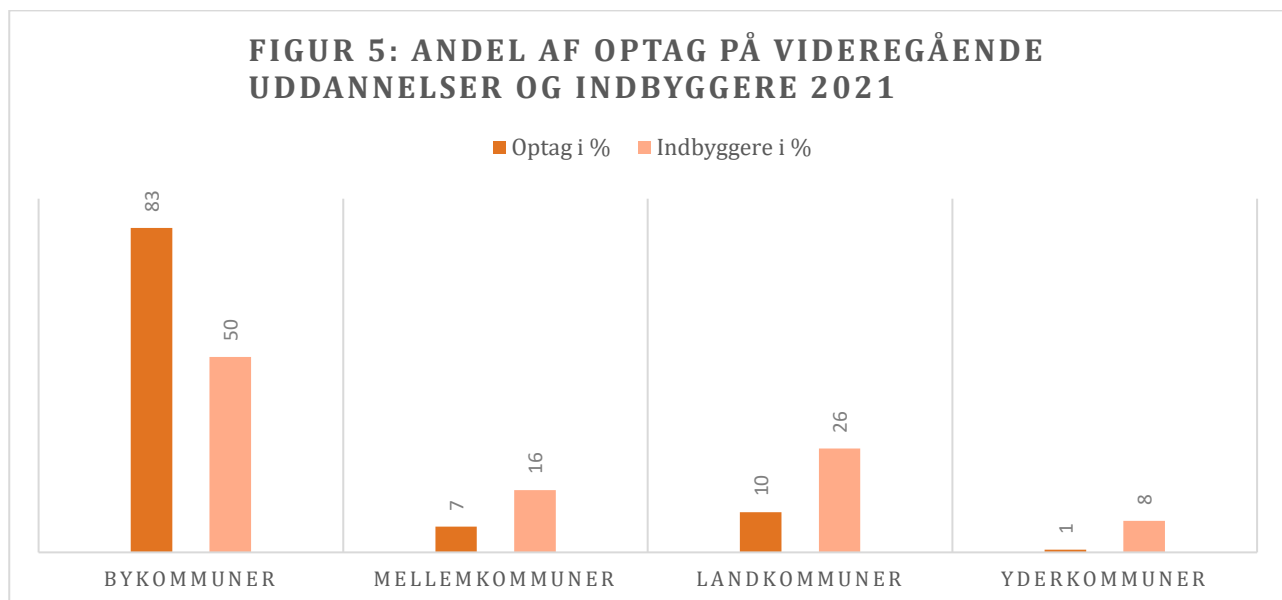

Kilde: Egne beregninger foretaget på baggrund af tal fra Den Koordinerede Tilmelding, Hovedtal 2021, Uddannelses- og Forskningsministeriet samt Danmarks Statistiks Statistikbank.

Landsdelen Byen København har det klart største optag ift. indbyggertal med 26 pr. 1.000 indbyggere. Til sammenligning har landsdelene Syddjylland, Københavns Omegn, Vestjylland og Vest- og Sydsjælland, Nordsjælland og Bornholm mellem 6 og 2 uddannelsespladser pr. 1000 indbyggere. For alle fem landsdele med flest optagne ift. indbyggertal gælder det, at det er de store byer i landsdelene, der er drivkraften bag jf. tabel 1. København og Frederiksberg for Byen København, Roskilde for Østsjælland, Odense på Fyn, Aarhus for Østjylland og Aalborg for Nordjylland.

3.4. Kommunetyper

I dette afsnit ser vi på antallet af optagne studerende på de videregående uddannelser i 2021 fordelt mellem landets fire kommunetyper.

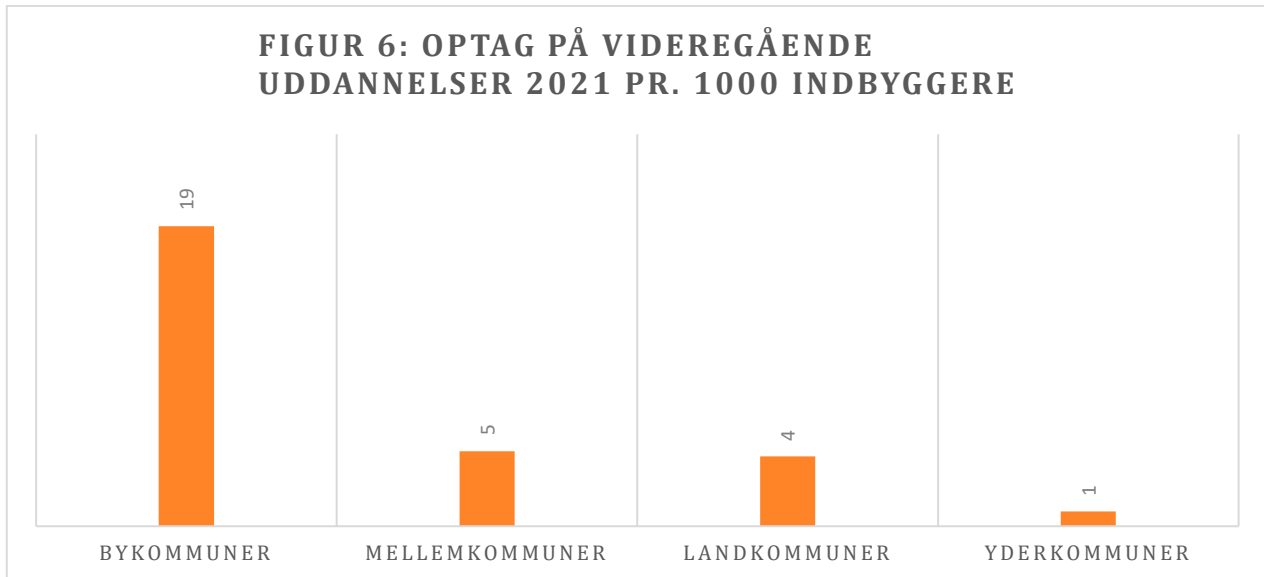

Kilde: Egne beregninger foretaget på baggrund af tal fra Den Koordinerede Tilmelding, Hovedtal 2021, Uddannelses- og Forskningsministeriet samt Danmarks Statistiks Statistikbank.

Figur 5 viser andelen af optagne på videregående uddannelser sammenlignet med andelen af indbyggere i 2021 i de enkelte kommunetyper.

Tallene viser en enorm skæv fordeling, hvor 83 pct. af optaget på de videregående uddannelser i 2021 er placeret i bykommunerne, mens de resterende kommunetyper alle har 10 pct. eller derunder. Værst ser det ud i yderkommunerne, hvor kun 1 pct. af det samlede antal uddannelsespladser med optag i 2021 er placeret.

Figuren viser også, at det kun er bykommunerne, der har en større andel af optagne studerende sammenlignet med andel indbyggere – alle de øvrige kommunetyper har omvendt en større andel indbyggere end optagne. Dette ulige forhold mellem antallet af optagne studerende og indbyggere er også illustreret i figur 6 nedenfor, hvor antallet af optagne pr. 1.000 indbyggere er vist for kommunetyperne.

Kilde: Egne beregninger foretaget på baggrund af tal fra Den Koordinerede Tilmelding, Hovedtal 2021, Uddannelses- og Forskningsministeriet samt Danmarks Statistiks Statistikbank.

Det geografisk skæve billede går igen i denne figur, hvor det ses, at der for hver 1.000 indbyggere i bykommunerne er 19 optagne på en videregående uddannelse i 2021, mens dette tal blot er 5 for mellemkommuner, 4 for landkommunerne og 1 for yderkommunerne.

4. Udviklingen i optagne studerende på videregående uddannelser

I dette afsnit undersøger vi udviklingen i den geografiske fordeling af optagne studerende på de videregående uddannelser over tid. Først ser vi på udviklingen fra 2019 til 2020. Dernæst ser vi på udviklingen fra 2009 til 2020.

4.1. Udviklingen fra 2020 til 2021

I 2020 blev der optaget 69.526 nye studerende på en videregående uddannelse i Danmark. Det tal faldt i 2021 jf. tabel 1 til 67.425 studerende. Nedgangen på i alt 2.101 uddannelsespladser jf. nedenstående tabel 4 skyldes, at et politisk flertal på Christiansborg besluttede at øge antallet af uddannelsespladser ekstraordinært i 2020 pga. Covid-19.

Tabel 4 viser, hvor mange optagne studerende på de videregående uddannelser hver kommune enten har fået tilført eller mistet fra 2020 til 2021.

Tabel 4: Udviklingen i optag på videregående uddannelser fra 2020 til 2021

Kommune	Udvikling 2020-2021	Kommune	Udvikling 2020-2021
Frederiksberg	629	Lemvig	-25
Næstved	84	Ballerup	-26
Hillerød	70	Skive	-26
Horsens	44	Vejle	-28
Kalundborg	33	Hjørring	-34
Slagelse	18	Guldborgsund	-34
Randers	12	Haderslev	-47
Vordingborg	7	Bornholm	-49
Viborg	3	Holstebro	-53
Hedensted	3	Herning	-58
Holbæk	0	Svendborg	-58
Køge	-1	Esbjerg	-64
Mariagerfjord	-3	Aarhus	-75
Fredericia	-4	Aabenraa	-78
Sønderborg	-5	Sorø	-95
Fredensborg	-5	Kolding	-129
Norddjurs	-7	Lyngby-Taarbæk	-227
Frederikshavn	-7	Aalborg	-289
Ikast-Brande	-9	Roskilde	-307
Thisted	-10	Odense	-568
Silkeborg	-23	København	-660
		I alt	-2101

Kilde: Egne beregninger foretaget på baggrund af tal fra Den Koordinerede Tilmelding, Hovedtal 2020 og 2021, Uddannelses- og Forskningsministeriet.

Som det fremgår af tabellen, har hele 31 kommuner mistet uddannelsespladser, når vi sammenligner optaget i 2021 med 2020. Det skyldes, som nævnt tidligere, at et politisk flertal på Christiansborg besluttede at øge

antallet af uddannelsespladser ekstraordinært i 2020 pga. Covid-19. Det største fald ser vi i Københavns Kommune med et minus på 660 uddannelsespladser. Det tal skal dog ses i lyset af, at Københavns Kommune fra 2019 til 2020 oplevede en stigning på hele 1.126 uddannelsespladser. Frederiksberg Kommune kan som den eneste notere en markant fremgang i antallet af optagne studerende fra 2020 til 2021 på 629.

4.2. Udviklingen fra 2009 til 2021

I dette afsnit ser vi på udviklingen i antal optagne studerende på videregående uddannelser fra 2009 til 2021.

Tabel 5 viser antallet af optagne studerende i kommunerne i de enkelte år, samt hvor mange uddannelsespladser kommunerne enten har fået tilført eller mistet fra 2009 til 2021. Kommunerne er rangeret fra størst til mindst efter antallet af tilførte uddannelsespladser fra 2009 til 2021.

Tabel 5: Udvikling i optag på videregående uddannelser fra 2009 til 2020

Kommune	2009	2012	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Udvikling 2009-2021
København	11.628	15.097	14.724	16.096	16.251	16.117	15.567	15.838	16.964	16.304	4.676
Aarhus	9.317	11.117	11.858	12.109	12.094	11.898	12.054	12.071	12.760	12.685	3.368
Odense	4.133	6.209	6.620	6.897	7.249	6.951	7.030	7.043	7.530	6.962	2.829
Aalborg	4.033	5.885	6.658	6.550	6.740	6.668	6.713	6.637	6.936	6.647	2.614
Roskilde	2.224	3.029	3.130	3.229	3.385	3.235	3.346	3.433	3.480	3.173	949
Frederiksberg	3.705	4.651	4.943	3.580	3.590	3.577	3.691	3.850	3.960	4.589	884
Lyngby-Taarbæk	1.711	2.079	2.368	2.626	2.773	2.771	2.881	2.922	2.672	2.445	734
Horsens	505	707	797	978	1.008	917	931	1.046	1.117	1.161	656
Hillerød	334	636	720	738	753	801	762	818	906	976	642
Næstved	397	563	683	728	792	789	797	818	804	888	491
Ballerup	0	0	0	0	0	0	0	0	510	484	484
Slagelse	606	865	1.036	962	1.046	1.165	1.036	929	1.048	1.066	460
Holstebro	301	378	334	338	684	690	655	673	665	612	311
Kolding	732	874	1.202	1.237	1.169	1.013	1.006	1.061	1.101	972	240
Aabenraa	169	307	291	289	326	446	442	457	484	406	237
Esbjerg	1.205	1.490	1.698	1.687	1.706	1.610	1.562	1.508	1.496	1.432	227
Svendborg	218	175	340	361	375	362	369	414	471	413	195
Køge	121	185	271	291	244	206	227	261	296	295	174
Viborg	356	502	573	581	551	601	533	547	527	530	174
Vejle	588	631	628	673	761	725	742	784	768	740	152
Norddjurs	1	80	114	124	116	92	85	104	141	134	133
Kalundborg	0	0	0	0	0	46	35	67	89	122	122
Frederikshavn	0	0	86	101	98	89	98	88	114	107	107
Silkeborg	338	427	370	412	380	403	367	404	465	442	104
Fredensborg	42	60	90	30	30	35	35	35	136	131	89
Sønderborg	308	454	588	601	503	358	357	405	396	391	83
Fredericia	0	0	67	71	66	62	64	64	69	65	65

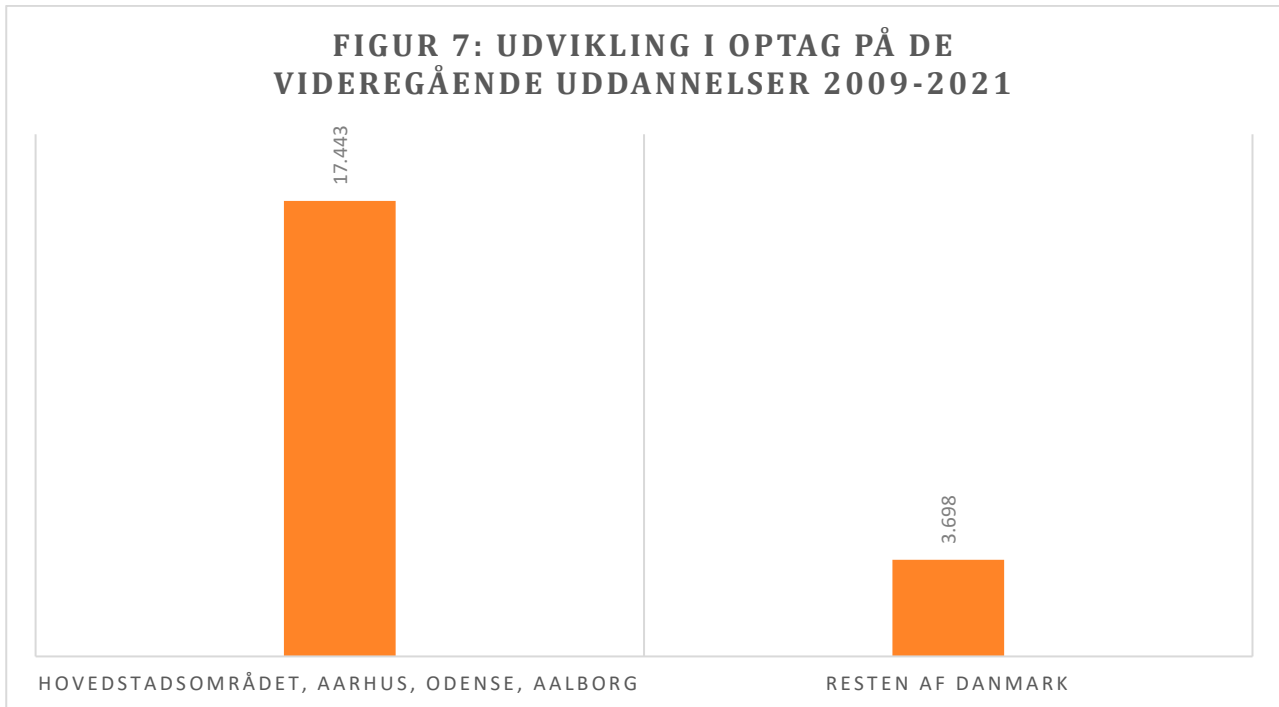
Hjørring	275	374	379	380	361	350	336	335	371	337	62
Randers	585	649	618	689	607	589	607	594	623	635	50
Haderslev	301	378	334	338	351	382	327	361	395	348	47
Ikast-Brande	49	114	120	118	118	116	118	101	101	92	43
Vordingborg	189	166	177	177	177	225	214	191	213	220	31
Mariagerfjord	97	108	132	144	149	155	148	137	129	126	29
Herning	785	920	876	793	883	817	829	849	869	811	26
Hedensted	0	0	0	0	0	0	0	0	6	9	9
Thisted	106	129	125	129	110	119	113	127	124	114	8
Guldborgsund	289	326	341	350	363	329	335	306	330	296	7
Holbæk	76	30	0	0	0	0	64	72	72	72	-4
Lemvig	90	75	34	43	47	47	76	72	85	60	-30
Favrskov	37	61	47	45	57	0	0	0	0	0	-37
Bornholm	112	109	85	98	129	124	140	104	117	68	-44
Skive	122	136	118	114	163	105	123	103	91	65	-57
Sorø	199	241	256	259	234	180	128	85	95	0	-199
Hovedtotal	46.284	60.217	63.831	64.966	66.439	65.165	64.943	65.714	69.526	67.425	21.141

Kilde: Egne beregninger foretaget på baggrund af tal fra Den Koordinerede Tilmelding, Hovedtal 2009, 2012, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020 og 2021, Uddannelses- og Forskningsministeriet.

Som det fremgår af tabel 5, blev der optaget 21.141 flere studerende på de videregående uddannelser i 2021 sammenlignet med 2009. Den mest markante stigning ser vi fra 2009 til 2012, hvor der i den relativt korte periode blev optaget knap 14.000 flere studerende.

Ser vi på kommunerne, fremgår det også tydeligt af tabellen, at det er de fire store bykommuner, som har oplevet den klart største stigning. Københavns Kommune har øget optaget med 4.676 studerende. For Aarhus, Odense og Aalborg er tallet henholdsvis 3.368, 2.829 og 2.614. Der er seks kommuner, som i perioden har oplevet et fald i antallet af optagne studerende. Det gælder Sorø, Skive, Bornholm, Favrskov, Lemvig og Holbæk. I Sorø og Favrskov kan man i 2021 ikke tilbyde en videregående uddannelse mere.

Set over hele den 13-årige periode er det altså tydeligt, at den skæve geografiske fordeling af uddannelsespladser på de videregående uddannelser mellem de store byer og resten af landet kun er blevet større. Dette er også illustreret i figur 7 nedenfor.

Kilde: Egne beregninger foretaget på baggrund af tal fra Den Koordinerede Tilmelding, Hovedtal 2009 og 2021, Uddannelses- og Forskningsministeriet.

Jf. figur 7 har hovedstadsområdet, Aarhus, Odense og Aalborg oplevet den klart største stigning i antal optagne studerende på de videregående uddannelser fra 2009 til 2021. De fire store byområder kan i perioden notere en stigning på hele 17.443, mens resten af Danmark har oplevet en stigning på 3.698. Det betyder også, at de fire store byområder i perioden har fået tildelt 83 pct. af det øgede optag, der har været, når vi sammenligner 2009 og 2021.

Den overordnede tendens i optaget på de videregående uddannelser fra 2009 til 2021 er altså, at der er sket en markant centralisering af pladserne omkring de fire største byer.

Bilag

Bilag 1: Oversigt over optag på de videregående uddannelser i 2021

Kommune	Universiteter 2021	Erhvervsakademier 2021	Professionshøjskoler 2021	Øvrige 2021	Samlet optag 2021
København	7.941	3.700	4.168	495	16.304
Aarhus	6.904	2.068	3.043	670	12.685
Odense	3.930		3.032		6.962
Aalborg	3.810		2.837		6.647
Frederiksberg	3.867		722		4.589
Roskilde	1.670	424	1.079		3.173
Lyngby-Taarbæk	1.878	388		179	2.445
Esbjerg	218	368	802	44	1.432
Horsens		77	1.084		1.161
Slagelse	303	173	590		1.066
Hillerød		192	784		976
Kolding	244	472	178	78	972
Næstved		517	371		888
Herning	240	233	338		811
Vejle			740		740
Randers		320	315		635
Holstebro		83	529		612
Viborg		117	382	31	530
Ballerup	484				484
Silkeborg		250	192		442
Svendborg			158	255	413
Aabenraa			406		406
Sønderborg	263	128			391
Haderslev			348		348
Hjørring			337		337
Guldborgsund		29	267		296
Køge		295			295
Vordingborg			220		220
Norddjurs	39	63	32		134
Fredensborg	50	46	35		131
Mariagerfjord		126			126
Kalundborg			122		122
Thisted			114		114
Frederikshavn				107	107
Ikast-Brande			92		92
Holbæk			72		72
Bornholm		6	62		68
Fredericia			12	53	65
Skive		34	31		65
Lemvig			60		60
Hedensted		9			9
I alt	31.841	10.118	23.554	1.912	67.425

Kilde: Egne beregninger foretaget på baggrund af tal fra Den Koordinerede Tilmelding, Hovedtal 2021, Uddannelses- og Forskningsministeriet.